

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

2697

Na temelju članka 200. stavka 4. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (»Narodne novine«, broj: 67/2008., 48/2010 i 74/2011.) ministar unutarnjih poslova u suglasnosti s ministrom nadležnim za poslove prometa donosi

PRAVILNIK O OSPOSOBLJAVANJU KANDIDATA ZA VOZAČE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti i način osposobljavanja kandidata za vozače pojedine kategorije vozila (u dalnjem tekstu: osposobljavanje), Plan i okvirni program osposobljavanja, prostorni uvjeti, nastavna sredstva, pomagala i oprema potrebni za izvođenje osposobljavanja te vođenje evidencija i dokumentacije o osposobljavanju kandidata za vozače.

Ovaj Pravilnik sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktom Europske unije: Direktiva 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o vozačkim dozvolama (obnova) (SL, L 403, 30. 12. 2006.).

I. UVJETI I NAČIN OSPOSOBLJAVANJA

1. Uvjeti za osposobljavanje

Članak 2.

Osposobljavanje iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, Pružanje prve pomoći osobama ozlijedenim u prometnoj nesreći i Upravljanje vozilom provodi se na temelju Plana i okvirnog programa osposobljavanja kandidata za vozače koji proizlazi iz Programa vozačkog ispita i prema jedinstvenim minimalnim izračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata.

Plan i okvirni program osposobljavanja kandidata za vozače tiskan je uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Privitak 1).

Članak 3.

Osposobljavanje iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom mogu provoditi autoškole koje ispunjavaju propisane uvjete, o čemu ovlaštenoj stručnoj organizaciji dostavljaju Pravilnik o organizaciji i uvjetima rada autoškole u elektroničkom obliku ili putem jedinstvenog informatičkog sustava.

O svim promjenama uvjeta iz stavka 1. ovoga članka, autoškola je dužna izvestiti ovlaštenu stručnu organizaciju elektroničkim putem ili putem jedinstvenog informatičkog sustava najkasnije sljedeći dan po promjeni uvjeta, a ovlaštena stručna organizacija dužna je Pravilnik o organizaciji i uvjetima rada autoškole s točnim podacima proslijediti Ministarstvu unutarnjih poslova u roku osam dana od dana njegova primitka.

Članak 4.

Pravilnik o organizaciji i uvjetima rada autoškole iz članka 3. stavka 1. ovoga Pravilnika mora sadržavati odredbe o:

- broju registra autoškole, pravni status (tvrtka, obrt i ostalo), rješenje o osposobljavanju, ovlaštenjima i odgovornostima osoba s pravom zastupanja autoškole,
- zaposlenicima autoškole (stupanj i smjer stručne spreme, vozačka dozvola određene kategorije, dozvola instruktora vožnje određene kategorije, dozvola stručnog voditelja i predavača, poslovi koje obavljaju – stručni voditelj, predavač, instruktor vožnje),
- vozilima za osposobljavanje (podaci o vrsti, tipu, modelu, starosti, zapremini i snazi motora, najvećoj brzini kretanja koju može razviti, masi, nosivosti, dužini, širini vozila),
- učionici (oblik učionice, dimenzije, površina, potreban namještaj za smještaj kandidata i nastavnih sredstava),
- nastavnim sredstvima i pomagalima, sukladno programu i kategorijama vozila za koje autoškola provodi osposobljavanje,
- prometnom vježbalištu (dokaz o vlasništvu ili zakupu, dimenzije, površina, prometno-tehnički elementi, oprema, i udaljenost od sjedišta autoškole),
- uredskom prostoru (prostorije, površina, namještaj, oznaka autoškole, cjenik svih usluga koje autoškola pruža te obavijest o uredovnom vremenu).

Ako autoškola promijeni učionicu, uredski prostor ili prometno vježbalište, može nastaviti osposobljavati kandidate za vozače nakon što ovlaštena stručna organizacija utvrdi da ispunjava propisane uvjete i o tome obavijesti ministarstvo nadležno za unutarnje poslove.

2. Djelatnici autoškole

Članak 5.

Stručni voditelj i predavač autoškole mogu u okviru punog radnog vremena kombinirati obavljanje poslova tako da jedna osoba može obavljati poslove:

- stručnog voditelja na pola radnog vremena u autoškoli u kojoj je zasnovao radni odnos i na pola radnog vremena u podružnici autoškole, odnosno izdvojenom pogonu,
- predavača na pola radnog vremena u autoškoli u kojoj je zasnovao radni odnos i na pola radnog vremena u podružnici autoškole, odnosno izdvojenom pogonu,
- stručnog voditelja na pola radnog vremena i predavača na pola radnog vremena, u autoškoli u kojoj je zasnovao radni odnos ili u podružnici, odnosno izdvojenom pogonu.

Ako osoba u autoškoli istodobno obavlja poslove stručnog voditelja i predavača autoškole u okviru punog radnog vremena te ako za to postoji potreba može u sklopu tog radnog vremena osposobljavati kandidate za vozače i kao instruktor vožnje najviše do dva nastavna sata dnevno, mjesečno do 40 nastavnih sati, a godišnje do 440 nastavnih sati.

Ako osoba u autoškoli obavlja samo poslove stručnog voditelja autoškole ili samo poslove predavača u autoškoli u okviru punog radnog vremena te ako za to postoji potreba može u sklopu tog radnog

vremena ospozivati kandidate za vozače i kao instruktor vožnje najviše do tri nastavna sata dnevno, mjesечно do 60 nastavnih sati, a godišnje do 660 nastavnih sati.

Ako osoba u autoškoli obavlja samo poslove stručnog voditelja autoškole na pola radnog vremena ili samo poslove predavača na pola radnog vremena te ako za to postoji potreba, može u sklopu tog radnog vremena ospozivati kandidate za vozače i kao instruktor vožnje najviše dva nastavna sata dnevno, mjesечно do 24 nastavna sata, a godišnje do 264 nastavna sata.

Osoba iz stavka 2., 3. i 4. ovoga članka ne smije obavljati poslove više od propisanog broja nastavnih sati.

Članak 6.

Stručni voditelj odgovora za rad autoškole i obavlja sljedeće poslove:

- organizira ospozivavanje kandidata za vozače u skladu s važećim propisima,
- odgovara za urednost i čuvanje upisne dokumentacije,
- u ime autoškole sklapa i ovjerava ugovore s kandidatima za vozače kada je za to ovlašten,
- izdaje i svojim potpisom ovjerava knjižicu kandidata za vozača i nalog za ospozivavanje,
- nadzire rad predavača i instruktora vožnje u autoškoli,
- prati i nadzire nastavni proces te kontrolira pripadajuću dokumentaciju i evidenciju,
- sudjeluje s instruktorem vožnje u procjeni uspješnosti svladavanja programa ospozivavanja za pojedinog kandidata za vozača iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom,
- utvrđuje plan i raspored upisanih kandidata za vožnju s pojedinim instruktorem vožnje,
- provjerava razinu ospozobljenosti kandidata za vozača prije prijave polaganja vozačkog ispita te svojim potpisom ovjerava svladavanje programa,
- ovjerava vjerodostojnost upisanih podataka o ospozivavanju kandidata za vozača iz pojedinog nastavnog predmeta u knjižici kandidata za vozača i nalogu za ospozivavanje,
- ovjerava podatke o eventualnom ponovnom ospozivavanju kandidata za vozača iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila ili Upravljanje vozilom u knjižici kandidata za vozača,
- ovjerava upisane podatke o ospozobljenosti kandidata za vozače unesene u prijavnici za vozački ispit,
- savjetuje i nadzire rad administrativnih djelatnika autoškole,
- po potrebi obavlja propisani broj sati kao instruktor vožnje,
- obavlja i druge poslove u vezi s ospozivavanjem kandidata za vozače u autoškoli,
- vodi evidenciju u nalogu za ospozivavanje svojih nastavnih sati kao instruktora vožnje,
- dostavlja podatke o radnom vremenu ovlaštenoj stručnoj organizaciji.

U slučaju objektivne spriječenosti obavljanja poslova stručnog voditelja u autoškoli (bolovanje, godišnji odmor), istog može zamijeniti i osoba koja je zaposlena u toj autoškoli, a koju odredi stručni voditelj autoškole, ako ima uvjete za stručnog voditelja ili osoba koja ima zakonom propisanu stručnu spremu ili osoba koja kao instruktor vožnje ima najviše radnog iskustva, ali ga ne može mijenjati dulje od 42 radna dana tijekom kalendarske godine.

Predavač u autoškoli obavlja poslove provedbe nastave iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila. Obveze predavača u autoškoli su:

- nastavu izvoditi stručno i u skladu s metodičko-didaktičkim načelima te važećim propisima,
- kvalitetno se pripremati za nastavu,
- ažurno voditi evidenciju u dnevniku rada s imenikom,
- potpisom u knjižici kandidata za vozača ovjeravati nazočnost kandidata na nastavi,
- predlagati stručnom voditelju autoškole unapređenja u nastavnom procesu,
- analizirati sa stručnim voditeljem autoškole rezultate ispita iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila te predlagati i provoditi mjere u cilju njihova poboljšanja,
- po potrebi obavljati propisani broj sati kao instruktor vožnje,
- voditi evidenciju u nalogu za osposobljavanje kandidata za vozače svojih nastavnih sati kao instruktor vožnje.

U slučaju objektivne spriječenosti obavljanja poslova predavača u autoškoli (bolovanje), istu može zamijeniti i osoba koja je zaposlena u toj autoškoli ako ima dozvolu za stručnog voditelja ili za predavača, ali ga ne može mijenjati dulje od 42 radna dana tijekom kalendarske godine.

Dozvolu stručnom voditelju i predavaču izdaje Ministarstvo unutarnjih poslova (u dalnjem tekstu: Ministarstvo) nakon položenog stručnog ispita, s rokom važenja od 10 godina.

Zahtjev za izdavanje dozvole podnosi se Ministarstvu unutarnjih poslova, putem ovlaštene stručne organizacije iz članka 206. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Stručna organizacija dužna je u roku od tri dana od zaprimanja zahtjeva isti dostaviti Ministarstvu unutarnjih poslova radi izdavanja dozvole.

O izdanim i oduzetim dozvolama iz stavka 5. ovoga članka Ministarstvo vodi evidenciju u elektroničkom obliku.

Dozvola iz stavka 5. ovoga članka je svijetloplave boje, izrađuje se od papira s integriranim vodenim znakom koji se sastoji od teksta: »HR«, a njezine dimenzije i sadržaj propisani su na obrascu koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Obrazac 1. i 2.).

Stručni voditelj i predavač za vrijeme obavljanja poslova iz stavka 1. i 3. ovoga članka moraju imati kod sebe dozvolu iz stavka 3. ovoga članka i dužni su je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 7.

Instruktor vožnje obavlja poslove provedbe nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom.

Obveze instruktora vožnje su:

- nastavu izvoditi stručno i u skladu s metodičko-didaktičkim načelima izvođenja nastave te važećim propisima,
- provjeriti prije početka nastave ima li kandidat kod sebe knjižicu kandidata za vozača, lječničko uvjerenje i propisana pomagala (naočale i sl.),
- za vrijeme nastave imati kod sebe vozačku dozvolu i dozvolu instruktora vožnje,
- ažurno voditi podatke u nalozima za osposobljavanje,
- potpisom u knjižici kandidata za vozača ovjeravati nazočnost kandidata na nastavi,
- analizirati sa stručnim voditeljem autoškole rezultate ispita iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom te predlagati i provoditi mjere u cilju njihova poboljšanja,
- zajedno sa stručnim voditeljem autoškole predlagati kandidatu potreban broj nastavnih sati za uspješno svladavanje propisanih sadržaja,
- voditi računa o tehničkoj ispravnosti, čistoći i urednosti vozila za osposobljavanje,
- imati kod sebe u vozilu blok naloga s ovjerenim obrascima od strane stručnog voditelja autoškole za tekući tjedan, maksimalno do sedam radnih dana te uredno i propisno ih popunjavati.

Dozvolu instruktoru vožnje izdaje Ministarstvo unutarnjih poslova, s rokom važenja od 10 godina, ukoliko rok važenja njegove vozačke dozvole nije kraći.

Zahtjev za izdavanje dozvole podnosi se Ministarstvu unutarnjih poslova, putem ovlaštene stručne organizacije iz članka 206. Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Ovlaštena stručna organizacija dužna je u roku od tri dana od zaprimanja zahtjeva isti dostaviti Ministarstvu unutarnjih poslova radi izdavanja dozvole.

O izdanim i oduzetim dozvolama iz stavka 3. ovoga članka Ministarstvo vodi evidenciju u elektroničkom obliku.

Dozvola iz stavka 3. ovoga članka je ružičaste boje, izrađuje se od papira s integriranim vodenim znakom koji se sastoji od teksta: »HR«, a njezine dimenzije i sadržaj propisani su na obrascu koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Obrazac 3.).

Instruktor vožnje za vrijeme obavljanja poslova iz stavka 1. ovoga članka mora imati kod sebe dozvolu iz stavka 3. ovoga članka i dužan je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 8.

Ministarstvo će stručnom voditelju autoškole, predavaču u autoškoli i instruktoru vožnje oduzeti dozvolu ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen za kaznena djela protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv spolne slobode i spolnog čudoređa, protiv imovine, protiv opće sigurnosti ljudi i imovine i sigurnosti prometa, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv javnog reda, protiv službene dužnosti, koja se progone po službenoj dužnosti, odnosno ako su pravomoćno osuđene za prekršaje iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama za koje je propisana kazna zatvora.

Stručni voditelj autoškole, predavač u autoškoli i instruktor vožnje dužni su o vlastitom trošku oglasiti nestanak dopuštenja (licencije) u »Narodnim novinama«.

Članak 9.

Administrativni djelatnici autoškole obavljaju poslove prijema kandidata za vozače, pripremu dokumentacije osposobljavanja i druge poslove koje odredi stručni voditelj autoškole.

3. Uvjeti za izvođenje nastave

Članak 10.

Učionica za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila ne smije biti dio ugostiteljskog ili stambenog prostora, odnosno ne smije biti neposredno povezana s ugostiteljskim objektom i mora imati:

1. vlastiti ulaz, koji ne služi kao prolaz u prijemni ured,
2. ukupnu površinu od najmanje 25 m² i oblik koji udovoljava didaktičko-metodičkim zahtjevima i standardima za izvođenje nastave,
3. visinu najmanje 2,4 m,
4. radnu površinu najmanje 2,5 m² po kandidatu za vozača,
5. odgovarajući namještaj i opremu i to:
 - školsku ploču ili odgovarajuću plohu za pisanje s mogućnošću okretanja, veličine najmanje 1 m² ili bez mogućnosti okretanja veličine 2 m² ili više,
 - ormare za nastavni pribor, opremu i dokumentaciju,
 - radne stolove ili školske klupe sa stolicama s naslonom, odnosno stolice s podlogom za pisanje.

Prostor učionice iz stavka 1. ovoga članka mora udovoljavati i uvjetima propisanim posebnim propisima o tehničkoj opremljenosti, zaštiti na radu, zaštiti i unapređenju čovjekova okoliša i zaštiti od buke.

Članak 11.

Pored učionice, u istom građevinskom objektu autoškola mora imati uredski prostor za prijem kandidata za vozače i rad stručnog voditelja autoškole, koji ne smije biti dio ugostiteljskog ili stambenog prostora, odnosno ne smije biti neposredno povezan s ugostiteljskim objektom, visine najmanje 2,4 m i koji ima površinu najmanje 8 m².

Uredski prostor mora imati:

- najmanje dva pisača stola sa stolicama,
- ormar za dokumentaciju,
- najmanje dvije stolice i stolić za prijam kandidata za vozače,

- najmanje jednu telefonsku liniju s telefonom,
- faks uređaj,
- računalnu opremu za ostvarivanje informatičke povezanosti s ovlaštenom stručnom organizacijom.

U uredskom prostoru na vidljivom mjestu mora biti istaknuta obavijest o cijeni nastavnog sata za pojedini nastavni predmet i pojedine kategorije vozila za koje autoškola osposobljava kandidate te visina naknade za ispitni sat iz predmeta Upravljanje vozilom koja se plaća autoškoli.

Na ulasku u uredski prostor autoškole mora biti istaknuta natpisna ploča autoškole koja sadrži naziv, djelatnost, sjedište s adresom te istaknuto obavijest o radnom vremenu.

Pored učionice i uredskog prostora, u istom građevinskom objektu autoškola mora imati prostoriju sa sanitarnim čvorom sa po jednim muškim i ženskim WC-om s umivaonikom.

Članak 12.

Za izvođenje nastave iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom, autoškola mora imati minimum nastavnih sredstava i pomagala i to:

I. Propise koji uređuju djelatnost osposobljavanja kandidata za vozače:

- Zakon o sigurnosti prometa na cestama i provedbene propise donesene na temelju toga Zakona i
- druge propise iz područja cestovnog prometa i sigurnosti u prometu.

II. Stručnu literaturu:

- o osposobljavanju kandidata za vozače vozila svih kategorija i bicikla,
- o uređajima na vozilima koji su značajni za sigurnost u cestovnom prometu,
- o djelovanju raznih nepovoljnih činitelja na odvijanje cestovnog prometa,
- iz područja psihologije prometa, prometne tehnike, andragogije i metodike obuke vožnje i
- testove znanja koji se koriste tijekom nastave.

III. Nastavna sredstva i pomagala:

1. računalo s monitorom ili više njih ili LCD projektorom,
2. računalni program za realizaciju nastave iz predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila,
3. panoe s prikazom prometnih znakova, opreme i signalizacije na cestama,
4. komplet propisane opreme vozila u skladu s odredbama Pravilnika o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama,
5. tahograf sa zapisnim listovima (za vozila C1, C, D1, D kategorije),

6. uređaj za komunikaciju s kandidatima za vozače vozila A1, A2, A, ili AM kategorije,
7. prsluk reflektirajuće boje s bijelom oznakom »L« u plavom polju i najmanje dvije homologirane kacige različitih standardiziranih veličina za kandidate za vozače vozila A1, A2, A ili AM kategorije,
8. filmove koji po sadržaju obuhvaćaju nastavni plan i program iz nastavnih predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila i Upravljanje vozilom i
9. potreban broj čunjeva.

IV. Vozilo za osposobljavanje kandidata iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom.

Članak 13.

Za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom autoškola mora imati ispitano sukladno članku 276. Zakona o sigurnosti prometa na cestama i tehnički ispravno te čisto i uredno vozilo pojedine kategorije, koje udovoljava uvjetima iz Pravilnika o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama i uvjetima određenim Programom vozačkog ispita.

Osoba s invaliditetom može se osposobljavati iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom i na svome vozilu, ako ono udovoljava uvjetima određenim Programom vozačkog ispita i ako udovoljava zahtjevima sukladno Uvjerenju o duševnoj i tjelesnoj sposobnosti za vozača.

Osobe s posebnim potrebama osposobljavat će se sukladno posebnoj uputi ovlaštene stručne organizacije.

Članak 14.

Vozila B, C1, C, D1 i D kategorije za izvođenje nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom moraju imati:

1. udvojene komande najmanje spojke i radne kočnice, a za vozila B kategorije bez papučice spojke najmanje radne kočnice,
2. uređaje na udvojenim komandama na vozilima B kategorije koji pri uporabi daju zvučne signale,
3. uz propisane (standardne) uredaje i opremu, dodatno unutarnje i dva vanjska zrcala na vozilima B kategorije, koja i instrutoru vožnje omogućuju nadzor nad vozilom,
4. najmanje dva dodatna vanjska zrcala za skup vozila B+E kategorije, ovisno o konstrukcijskim osobinama i opremi prikolice,
5. najmanje četiri vozačka zrcala s vanjskih strana prednjeg dijela vozila na vozilima C1, C, D1 i D kategorije,
6. tahograf za vozila C1, C, D1 i D kategorije,
7. aparat za gašenje požara,
8. ploču za označavanje vozila autoškole i
9. oznaku autoškole istaknutu na odgovarajućim mjestima, odnosno naljepnice.

Vozilo iz stavka 1. ovoga članka mora se podvrgnuti ispitivanju o čemu se mora pribaviti potvrda o obavljenom ispitivanju.

Vozilo B kategorije kojim instruktor vožnje za vrijeme nastavnog sata iz Upravljanja vozilom prati kandidata za vozača vozila A1, A2, A ili AM kategorije mora udovoljavati uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, a ako ga prati vozilom A1 ili A2 ili A kategorije, to vozilo mora udovoljavati uvjetima iz članka 16. stavak 1. točka 1. ovoga Pravilnika.

Članak 15.

Ploča za označavanje vozila autoškole je svjetleća ili obojena reflektirajućom žutom bojom i na njoj je upisan tekst »Autoškola«. Iza teksta »Autoškola« s desne strane u plavome polju dimenzija 150×150 mm upisana je oznaka »L« bijele boje. Dimenzije ploče su 630×200 mm.

Na osobnim automobilima ploča za označavanje vozila autoškole ispisana s obje strane postavlja se na najvišem mjestu vozila, a na ostalim vozilima postavlja se na prednjoj i stražnjoj strani vozila, osim na vozilima A1, A2, A i AM kategorije.

Na ploči za označavanje vozila autoškole iz stavka 1. ovoga članka, nosaču te ploče ili krovu vozila na kojem se nalazi ploča ne smije biti ništa dopisano, nalijepljeno, postavljeni ili nadograđeno.

Tijekom osposobljavanja kandidata za vozače iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom na autocesti, brzoj cesti i cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila, ne mora biti istaknuta ploča iz stavka 1. ovoga članka.

Ploča iz stavka 1. ovoga članka za vozila B kategorije smije biti istaknuta na vozilu samo za vrijeme osposobljavanja kandidata iz predmeta Upravljanje vozilom u toku radnog vremena i ne smije se koristiti suprotno od propisanog. Ukoliko se vozilo ne koristi za osposobljavanje mora biti skinuta ili spuštena.

Naljepnica s oznakom autoškole je žute boje, dimenzije 500 × 250 mm s upisanim nazivom autoškole, sjedištem, adresom i brojem telefona, slovima crne boje, a postavlja se na lijevim i desnim prednjim vratima vozila autoškole. Na naljepnici se ne smije nalaziti ništa drugo osim propisanog.

Izgled i sadržaj ploče iz stavka 1. ovoga članka te naljepnice iz stavka 6. ovoga članka propisan je na obrascu koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Pravilnik 2. i 3.).

Članak 16.

Bijela oznaka »L« u plavom polju dimenzija 150×150 mm postavlja se:

1. na motociklu i mopedu – na stražnjoj strani vozila, neposredno uz registrsku pločicu,
2. na traktoru – jedna pločica na prednjoj strani traktora, a druga na stražnjoj strani prikolice, neposredno s lijeve strane registrske pločice i
3. na radnom stroju – jedna pločica na prednjoj strani vozila, a druga na stražnjoj strani vozila, neposredno s lijeve strane registrske pločice.

Izgled oznake iz stavka 1. ovoga članka propisan je na obrascu koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni dio (Pravilnik 4.).

Članak 17.

Prometno vježbalište autoškole mora imati suvremeni kolnički zastor i obilježene prometno-tehničke elemente propisane Programom vozačkog ispita za kategoriju za koju autoškola osposobljava kandidate. Prometno-tehnički elementi mogu biti međusobno povezani, što ovisi o obliku, dimenzijama i veličini prometnog vježbališta.

Ako se prometno-tehnički elementi na prometnom vježbalištu preklapaju, onda svaki pojedini prometno-tehnički element mora biti obilježen različitom bojom.

Prometno vježbalište mora biti obilježeno prometnim znakom »Zabrana prometa u oba smjera« s dodatnom pločom »Osim za vozila autoškole«. Obveza je vlasnika, odnosno korisnika prometnog vježbališta istaknuti na vidnom mjestu kod ulaza u vježbalište nazine autoškola koje ga koriste.

4. O sposobljavanje kandidata za vozače

Članak 18.

Osoba može pristupiti osposobljavanju za vozača vozila određene kategorije:

1. najranije šest mjeseci prije nego što navrši godine propisane za izdavanje vozačke dozvole za upravljanje vozilom te kategorije,
2. ako ima valjano uvjerenje o tjelesnoj i duševnoj sposobnosti za upravljanje vozilom te kategorije i
3. ako je pismena i ako može samostalno rješavati ispitne testove.

Osobi koja se uključi u osposobljavanje za vozača autoškola obvezno izdaje knjižicu kandidata za vozača.

O sposobljavanju kandidata za vozače određene kategorije vozila mogu pristupiti i stranci koji imaju odobren privremeni ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj.

Članak 19.

Proces osposobljavanja kandidata za vozače započinje nastavom iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila.

Članak 20.

Kandidat za vozača vozila bilo koje kategorije koji se prethodno osposobljavao za vozača jedne od kategorija dužan je pri upisu u autoškolu predočiti valjanu vozačku dozvolu, a presliku priložiti upisnoj dokumentaciji.

Članak 21.

Prava i obveze autoškole i kandidata za vozača u procesu osposobljavanja uređuju se ugovorom u pisanom obliku, koji mora sadržavati sljedeće obvezne elemente: obvezu autoškole osposobiti kandidata za vozača za upravljanje vozilom određene kategorije u razdoblju propisanom člankom 27. ovoga Pravilnika, obvezu autoškole da pravodobno informira kandidata o njegovim obvezama i pravima, obveze kandidata za sudjelovanjem u nastavi, definiranu cijenu nastavnog sata za pojedini nastavni predmet i za minimalni propisani broj sati, administrativnu naknadu za ispis iz autoškole, trajanje osposobljavanja, način podmirivanja naknade za osposobljavanje, aneks ugovora o dopunskom programu osposobljavanja s cijenom dopunskog nastavnog sata, način razvrgnuća ugovora, način rješavanja sporova i nadležnost suda te obvezu kandidata da obavijesti pravodobno

autoškolu o prekidu procesa osposobljavanja ili nedolasku na nastavu iz pojedinog nastavnog predmeta.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka za maloljetnu osobu potpisuje zakonski zastupnik te osobe.

Članak 22.

Kandidat se može ispisati iz autoškole u kojoj se osposobljava i nastaviti osposobljavanje u drugoj autoškoli.

Kandidat koji je prekinuo osposobljavanje za vozača ima pravo nastaviti osposobljavanje u istoj ili drugoj autoškoli ako od dana početka osposobljavanja iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila do dana nastavljanja osposobljavanja nije prošlo više od jedne godine.

Autoškola je dužna kandidatu koji nastavlja osposobljavanje u drugoj autoškoli izdati potvrdu o završenom dijelu programa i druge originalne dokumente potrebne za nastavak osposobljavanja. Autoškola je dužna o činjenici prekida osposobljavanja unijeti podatak u evidenciju o osposobljenim kandidatima.

Autoškola u kojoj kandidat iz stavka 1. ovoga članka nastavlja osposobljavanje izdaje mu novu knjižicu kandidata za vozača.

Kandidat za vozača iz stavka 1. ovoga članka obvezan je tijekom nastavka osposobljavanja uvijek kod sebe imati sve knjižice kandidata za vozača.

5. Izvođenje nastave i radno vrijeme

Članak 23.

Nastava iz svih nastavnih predmeta je obvezna i provodi se u okviru nastavnih sati.

Nastavni sat traje 45 minuta u okviru 60 minuta radnog vremena, a blok sat 90 minuta u okviru 120 minuta radnog vremena.

Poslije nastavnog sata od 45 minuta predavač i instruktor vožnje moraju pet minuta koristiti za popunjavanje dokumentacije i objašnjenja i deset minuta za pripremu narednog nastavnog sata i odmor, a poslije blok sata dvostruko više.

Ako su ispunjeni uvjeti za preraspodjelu punog radnog vremena instruktor vožnje može raditi u preraspodijeljenom radnom vremenu prosječno radno vrijeme tijekom kalendarske godine, ali ne dulje od punoga radnog vremena prema odredbama Zakona o radu.

Preraspodijeljeno radno vrijeme, ne smatra se prekovremenim radom.

Dnevno radno vrijeme

Instruktor vožnje tijekom osposobljavanja kandidata za vozače smije izvoditi najviše osam nastavnih sati dnevno, u što se uračunavaju i ispitni sati.

Iznimno, u preraspodijeljenom radnom vremenu zbog naravi posla instruktor vožnje smije izvoditi najviše devet nastavnih sati dnevno.

Tjedno radno vrijeme

Tjedno radno vrijeme instruktora vožnje ne smije biti dulje od 40 nastavnih sati.

U preraspodijeljenom radnom vremenu zbog naravi posla i provedbe ispita instruktur vožnje smije izvoditi najviše do 48 nastavnih sati tjedno.

Iznimno, preraspodijeljeno tjedno radno vrijeme može se prodljiti najviše do 52 nastavna sata, ali najviše dva tjedna tijekom jednog mjeseca i u okvirima preraspodjele mjesečnog radnog vremena.

Mjesečno radno vrijeme

Mjesečno radno vrijeme instruktora vožnje godišnje u prosjeku traje 168 nastavnih sati, a najviše 184 nastavna sata prema propisanoj satnici za najdulji mjesec.

U preraspodijeljenom radnom vremenu zbog naravi posla i zbog provedbe ispita instruktur vožnje smije izvoditi najviše do 208 nastavnih sati mjesečno.

Godišnje radno vrijeme

Ukupno godišnje radno vrijeme instruktora vožnje ne smije biti dulje od punog radnog vremena propisanog odredbama Zakona o radu, umanjeno za neradne dane i godišnji odmor.

Za obračun ukupne satnice rada u obzir se uzimaju ukupno ostvareni nastavni sati u uvjetima preraspodjele, a obračunsko usklađenje do punog radnog vremena izvršava se za razdoblje jedne kalendarske godine.

Redovno radno vrijeme instruktora vožnje uređuje se ugovorom o radu, a sukladno odredbama Zakona o radu.

Autoškola je obvezna najkasnije do 31. siječnja tekuće godine ovlaštenoj stručnoj organizaciji dostaviti cijelovito izvješće o ukupnom realiziranom broju nastavnih sati po instruktoru vožnje za prethodnu godinu, a ovlaštena stručna organizacija obvezna je u roku od dva tjedna od dana prijema izvješća iz ovoga stavka nadležnom ministarstvu dostaviti analizu stanja.

Članak 24.

Nastava iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila organizira se u skupini do najviše 20 kandidata, ovisno o prostorno-tehničkim mogućnostima autoškole. Oblik nastave može biti frontalni (predavačka nastava), rad u skupinama, konzultacije, stručne radionice i drugi pogodan oblik, a mora omogućiti aktivno sudjelovanje svih kandidata za vozače u realizaciji nastave.

U tijeku dnevnog radnog vremena s jednom skupinom iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila smiju se održati najviše tri nastavna sata.

Autoškola je dužna obavijestiti ovlaštenu stručnu organizaciju o datumu i vremenu početka izvođenja nastave iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila, najkasnije na dan početka izvođenja nastave, putem elektroničke pošte ili jedinstvenog informatičkog sustava.

Članak 25.

Nastava iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom može započeti s kandidatom za vozača koji je prethodno položio ispit iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila.

Nastava iz stavka 1. ovoga članka izvodi se individualno, a prvih pet sati po jedan nastavni sat dnevno za kandidate koji se ospozobljavaju za B kategoriju. S jednim kandidatom za vozača instruktor vožnje ne smije izvoditi nastavu dulje od dva nastavna sata dnevno, osim provedbe nastave na autocesti ili na cesti izvan naselja, koja može trajati prema programu ospozobljavanja kandidata za vozače.

Za vrijeme nastave iz stavka 1. ovog članka osim kandidata koji se ospozobjava i instruktora vožnje u vozilu mogu biti do najviše tri kandidata.

Za vrijeme nastave u vozilu se mogu nalaziti kandidati za vozače, instruktor vožnje, stručni voditelj autoškole, osoba ovlaštena za nadzor, kandidat za instruktora kad obavlja stručnu praksu, osoba koja se priprema za polaganje stručnog ispita te roditelj ili skrbnik kandidata koji se ospozobjava u dogovoru sa stručnim voditeljem autoškole.

Vozilom kojim instruktor vožnje za vrijeme nastavnog sata iz Upravljanja vozilom prati kandidata za vozača vozila A1, A2, A, F, G ili AM kategorije ne smije upravljati drugi kandidat za vozača.

Instruktor vožnje koji izvodi nastavni sat za ospozobljavanje kandidata koji se ospozobjavaju za upravljanje kategorijom vozila iz stavka 5. ovoga članka, smije tijekom tog nastavnog sata raditi isključivo s jednim kandidatom.

Za vrijeme trajanja nastave iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom B+E, C1, C1+E, C, C+E i F kategorije, vučno i priključno vozilo moraju biti, u drugoj polovici propisanog fonda sati, opterećeni teretom mase propisane Programom vozačkog ispita. Teret na vozilu mora imati deklaraciju o masi izdanu od nadležnog tijela, mora biti složen na paletu (betonska kocka, kamena kocka ili sl.) i propisno učvršćen.

Članak 26.

Nastavni sat iz Upravljanja vozilom A1, A2, A, F, G ili AM kategorije provodi se na javnoj cesti tako da kandidat samostalno upravlja vozilom, a instruktor vožnje ga prati vozeći iza njega ili vozeći ispred njega ako ga prati vozilom A1 ili A2 ili A kategorije, s ciljem da mu pokaže pravilan i siguran način vožnje.

U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, instruktor vožnje potrebne upute kandidatu za vozača daje uz pomoć uređaja za komunikaciju na daljinu.

Kandidat za vozača A1, A2, A ili AM kategorije za vrijeme vožnje na javnoj cesti mora na sebi imati prsluk reflektirajuće boje s bijelom oznakom »L« u plavom polju i na glavi propisanu i uredno pričvršćenu homologiranu zaštitnu kacigu.

Članak 27.

Kandidatu koji se upisao u program ospozobljavanja za vozača vozila B kategorije, autoškola je dužna omogućiti završavanje upisanog programa ospozobljavanja u roku od tri do najdulje šest mjeseci od dana početka ospozobljavanja, a kandidatu koji se upisao u program ospozobljavanja za upravljanje drugim kategorijama vozila u roku koji je proporcionalno kraći, ovisno od propisanog minimalnog broja nastavnih sati za taj program.

6. Evidencija i dokumentacija

Članak 28.

O osposobljavanju kandidata autoškola vodi sljedeću evidenciju:

1. evidenciju o osposobljenim kandidatima – matičnu knjigu,
2. evidenciju o nastavi – dnevnik rada s imenikom.

Autoškola čuva evidenciju o osposobljenim kandidatima trajno, a ostalu evidenciju tri godine od dana završetka osposobljavanja kandidata za vozača.

Evidencije iz stavka 1. ovoga članka vode se na računalu i ručno, a ispunjavaju se prema naputku danom uz taj obrazac.

Članak 29.

Dokumentaciju o osposobljavanju kandidata čini:

1. ugovor o osposobljavanju kandidata za vozača,
2. nalozi za osposobljavanje iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom,
3. potvrda o završenom dijelu programa osposobljavanja,
4. knjižica kandidata za vozača,
5. zapisni list tahografa.

Dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka autoškola čuva tri godine od dana završetka osposobljavanja kandidata za vozača (od dana polaganja vozačkog ispita) osim knjižice kandidata za vozača koja se čuva najmanje pet godina.

Nalog za osposobljavanje kandidata iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom iz stavka 1. točka 2. ovoga članka po rednim brojevima zadužuje autoškola od ovlaštene stručne organizacije, o čemu se vodi evidencija u bazi podataka.

Stručni voditelj autoškole po rednom broju zadužuje u autoškoli svakog instruktora vožnje s po jednim blokom naloga za osposobljavanje koji sadrži 50 stranica-obrazaca. Instruktor vožnje u jedan obrazac po rednim brojevima dnevno sukcesivno upisuje sve nastavne sate koje realizira za kategorije vozila za koje osposobljava kandidate (svaki sat se upisuje posebno bez obzira radi li se o blok satu (jedan redni broj – jedan nastavni sat), a najviše devet, uključujući i ispite iz predmeta Upravljanja vozilom. Kada instruktor vožnje popuni blok naloga za osposobljavanje, predaje ga stručnom voditelju autoškole i zadužuje novi.

Instruktor vožnje dnevno popunjava obrazac naloga tako da neposredno prije početka nastavnog sata kandidata za vozača poštujući redne brojeve od 1. do 9. upisuje kategoriju vozila, marku i tip, registarsku oznaku, prezime i ime kandidata koji započinje nastavni sat, njegov redni broj nastavnog sata, oznaku nastavne vježbe, vrijeme početka sata u rubrici »od« i mjesto ili relaciju vožnje, a po završetku nastavnog sata vrijeme završetka u rubriku »do« i broj prijeđenih km, a potom kandidat u predviđenu rubriku potpisuje da je realizirao nastavni sat.

Instruktor vožnje kod sebe u vozilu tijekom ospozobljavanja smije imati samo po jedan blok naloga s ovjerenim obrascima od strane stručnog voditelja autoškole za tekući tjedan, maksimalno do sedam radnih dana. Ne smiju biti u opticaju dva ili više blokova naloga.

Nalog za ospozobljavanje kandidata za vozače instruktor vožnje uredno i propisno popunjava tako da slijedi redne brojeve obrazaca bez preskakanja i vodi prema uputama danim uz obrazac naloga. Ukoliko dođe do eventualne pogreške tijekom popunjavanja obrasca naloga, isti mora ostati storniran u bloku, a pogreška ovjerena od strane stručnog voditelja autoškole.

Članak 30.

Obrasce evidencija iz članka 28. stavka 1. te dokumentacije iz članka 29. stavka 1. točke 2., 3. i 4. ovoga Pravilnika propisuje i tiska ovlaštena stručna organizacija.

Članak 31.

U slučaju prestanka djelovanja autoškole, matična knjiga se pohranjuje kod pravnog slijednika.

Ukoliko autoškola nema pravnog slijednika matična knjiga predaje se ovlaštenoj stručnoj organizaciji najkasnije u roku 15 dana od dana prestanka rada autoškole.

7. Financiranje

Članak 32.

Troškove ospozobljavanja u cijelosti snosi kandidat za vozača.

Pri prelasku u drugu autoškolu, kandidat za vozača obvezan je podmiriti stvarno nastale troškove postupka ispisa utvrđene ugovorom o ospozobljavanju.

II. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Kandidati za vozače koji su započeli ospozobljavanje prije stupanja na snagu ovoga Pravilnika, ospozobljavanje će dovršiti prema odredbama Pravilnika o ospozobljavanju kandidata za vozače (»Narodne novine« broj 13/09) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Ukoliko kandidati iz stavka 1. ovoga članka u predviđenom roku ne dovrše ospozobljavanje autoškola je obvezna ospozobiti ih sukladno odredbama ovoga Pravilnika i pripadajućeg programa ospozobljavanja.

Članak 34.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o ospozobljavanju kandidata za vozače (»Narodne novine« broj: 13/2009).

Članak 35.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 511-01-152-66867/6-2011.

Zagreb, 6. studenoga 2012.

M
i
n
i
s
t
a
r

R
a
n
k
o

O
s
t
o
j
i
ć

v
.

r
.

PRIVITAK 1.

PLAN I OKVIRNI PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA KANDIDATA ZA VOZAČE

Ospozobljavanje kandidata za vozače djelatnost je koja se obavlja u općem interesu, a prepostavlja jedinstveni nastavni proces koji se provodi prema propisanim sadržajima utvrđenim Programom vozačkog ispita.

Obuhvaća nastavne predmete:

1. Prometni propisi i sigurnosna pravila (PPSP),
2. Pružanje prve pomoći osobama ozlijedjenim u prometnoj nesreći (PPP),
3. Upravljanje vozilom (UV).

1. Minimalni broj nastavnih sati osposobljavanja kandidata za vozače

Minimalni broj nastavnih sati osposobljavanja kandidata za vozače vozila određene kategorije prikazan je tabelarnim pregledom koji čini sastavni dio ovoga plana, a izrađen je prema sadržajima utvrđenim Programom vozačkog ispita.

Kandidat za vozača vozila bilo koje kategorije koji nema vozačku dozvolu obvezan je prisustovati najmanje 30 nastavnih sati nastavi iz predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila. Kandidat za vozača koji posjeduje vozačku dozvolu kategorije vozila B, B+E, C1, C, C1+E, C+E, D1, D1+E, D, D+E ili H, a osposobljava se za kategoriju vozila A1, A2 ili A, nije obvezan prisustovati nastavi iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila. Ukoliko kandidat za vozača već posjeduje vozačku dozvolu za upravljanje vozilom neke od kategorija, obvezan je tom nastavnom predmetu prisustovati najmanje broj nastavnih sati predviđenih za to u tabelarnom prikazu.

Kandidat za vozača vozila bilo koje kategorije koji nema vozačku dozvolu obvezan je prisustovati nastavi iz predmeta Pružanje prve pomoći osobama ozlijedenim u prometnoj nesreći. Ukoliko kandidat za vozača već posjeduje vozačku dozvolu za upravljanje vozilom neke od kategorija, nije obvezan prisustovati nastavi iz ovoga nastavnog predmeta.

Kandidat za vozača vozila bilo koje kategorije dužan je tijekom osposobljavanja u sklopu nastavnog predmeta Upravljanje vozilom odvoziti broj nastavnih sati predviđen za određenu kategoriju vozila tabelarnim prikazom. Pri tome kandidat za vozača vozila B kategorije tijekom osposobljavanja mora upravljati vozilom najmanje dva nastavna sata noću i najmanje tri nastavna sata na autocesti ili na brzoj cesti ili na državnoj cesti gdje autocesta ili brza cesta nije izgrađena, što se posebno evidentira u knjižici kandidata za vozača.

Želi seći kategoriju		Pregled minimalnog broja nastavnih sati osposobljavanja kandidata za vozače vozila																
		Posjeduje vozačku dozvolu kategorije																
Nastavni predmet	Ne posjeduje vozačku dozvolu	A1	A2	A	B	B+E	C1	C1+E	C	C+E	D1	D1+E	D	D+E	F	G	H	AM
		PPSP 30																
A1	PPP *																	
	UV 20	5 ³			15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	10	
A2	PPSP 30	3 ³																
	PPP *																	
A	UV 20 ¹	10	5 ⁴		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	10	
	PPSP 30	3 ³	3 ³															
B	PPP *																	
	UV 25 ²	10	10	5 ⁵	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	10	
B+E	PPSP 30	4	4	4												4	4	
	PPP *																	
C1	UV 30	30	30	30	10 ⁶										30	30	35	
	PPSP 30																	
C1+E	UV 10																	
	PPSP 10																	
C	UV 15	15	15	5	5													
	PPSP 15	15	15	10	10													
C+E	UV 10																	
	PPSP 10																	
D1	UV 15																	
	PPSP 15																	
D1+E	UV 10																	
	PPSP 10																	
D	UV 20																	
	PPSP 20																	
D+E	UV 15																	
	PPSP 15																	
F	UV 15														10	10	4	
	PPSP 15																	
G	UV 15														10	10	4	
	PPSP 15																	
H	UV 50	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30		
	PPSP 50																	
AM	UV 15														4	4		
	PPSP 15														10	10		

*Broj nastavnih sati propisan je programom kojeg donosi ministar nadležan za zdravstvo.

1 Nastava se može realizirati na motociklu A1 kategorije prvih pet nastavnih sati.

2 Nastava se može realizirati na motociklu A1 ili A2 kategorije prvih deset nastavnih sati.

3 Autoškola temeljem procjene predznanja kandidata planira i određuje potreban broj sati nastave u ovisnosti

za koju kategoriju se kandidat osposobljava (A2 ili A).

4 Kandidat koji posjeduje vozačku dozvolu A1 ili A2 ili A kategorije za upravljanje vozilom bez poluge ručnog mjenjača, a želi polagati vozački ispit za A1 ili A2 ili A kategoriju na vozilu s polugom ručnog mjenjača.

5 Kandidat koji posjeduje vozačku dozvolu B kategorije za upravljanje vozilom bez papučice spojke (automatizirani prijenos), a želi polagati vozački ispit za B kategoriju na vozilu s klasičnim (mehaničkim) mjenjačem.

II. OKVIRNI PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA KANDIDATA ZA VOZAČE

Izvođenje sadržaja okvirnog programa trebaju kandidatu za vozača omogućiti:

- upoznavanje temeljnih propisa koji uređuju odvijanje cestovnog prometa,
- razvijanje svijesti o ponašanju u cestovnom prometu u skladu s prometnim propisima,
- stjecanja navika primjene tehnike sigurne vožnje i veće razine kulture ponašanja u cestovnom prometu,
- upoznavanje s prometnim pravilima i načinom djelovanja sila na vozilo tijekom vožnje i kočenja,
- upoznavanje s karakteristikama vozila na kojem se osposobljava,
- naučiti postupak dnevnog preventivnog pregleda i značenje tehničke ispravnosti vozila za sigurnu vožnju,
- razvijanje vještina i navika za sigurno i samostalno upravljanje vozilom, uz poštivanje prometnih propisa i sigurnosnih pravila,
- usvajanje načela defenzivne vožnje, učenje predviđanja i prepoznavanja opasnih situacija u prometu,
- učenje racionalne i ekonomične vožnje i razvijanje svijesti o potrebi očuvanja okoliša, zdravlja i života ljudi te čuvanju imovine i vrijednosti,
- usvajanje temeljnih znanja i načela za pružanje prve pomoći i samopomoći u prometnoj nesreći.

Sadržaje okvirnog programa osposobljavanja kandidata za vozače za kategoriju vozila za koju se kandidata osposobljava proizlaze iz sadržaja propisanih Programom vozačkog ispita.

1. Sadržaji iz nastavnog predmeta Prometni propisi i sigurnosna pravila

1.1. Sadržaji za sve kategorije vozila

Propisi u cestovnom prometu: izrazi, kategorije vozila, uvjeti za upravljanje vozilom, stjecanje prava na upravljanje vozilom, obveze i odgovornosti sudionika u prometu.

Ponašanje vozača: prometna kultura, stavovi i navike, oprez i pozornost u prometu, uvjeti vidljivosti i vremenske prilike, uočavanje prometne situacije, percepcija, predviđanje, gledanje iz vozila, procjena opasnosti prometne situacije i proces donošenja pravilne odluke, pravodobno reagiranje, vrijeme reagiranja, ponašanje prema drugim sudionicima, defenzivna vožnja, rizično ponašanje, promjene u ponašanju pod utjecajem alkohola, opojnih droga, lijekova, utjecaj psihofizičkog stanja i umora, mladi vozači.

Ostali sudionici u prometu: posebni rizici vezani uz nedostatak iskustva ostalih sudionika u prometu i najugroženije kategorije sudionika, djeca, pješaci, biciklisti, vozači mopeda, vozači motocikla i osobe s invaliditetom, obveze vozača.

Vozilo: dokumenti, osnove funkciranja uređaja na vozilu, oprema vozila, vidljivost iz vozila, vozačka ogledala, instrument ploča u vozilu, svjetlosno-signalni uređaji i uporaba, uporaba sigurnosnih pojaseva i naslona za glavu, uporaba zaštitne opreme za djecu, uređaj za upravljanje, uređaj za zaustavljanje, ovjesi, gume, sigurnosni uređaji, vuča vozila, prijevoz tereta, prijevoz osoba, registracija i tehnički pregled, postupak u slučaju kvara na vozilu, mjere pri napuštanju vozila. Pravila

korištenja vozila u odnosu na zaštitu okoliša, ekonomična potrošnja goriva, eko vožnja, ograničenje štetnih plinova.

Cesta: karakteristike različitih vrsta cesta, kolnik, stanje kolnika i utjecaj vremenskih prilika, prianjanje, sile koje djeluju na vozilo, razmak i procjena razmaka između vozila u vožnji, zaustavni put vozila, put kočenja i put reagiranja, radovi na cesti.

Znakovi u prometu: prometni znakovi, prometna svjetla i svjetlosne oznake, oznake na kolniku i drugim površinama; znaci koje daju ovlaštene osobe, zvučni i svjetlosni znaci, postupanje prema znakovima u prometu.

Prometna i sigurnosna pravila: radnje vozilom u prometu, uključivanje u promet i isključivanje iz prometa, kretanje vozila, brzina i procjena brzine kretanja vozila, skretanje, propuštanje vozila i prednost prolaska, promet na raskrižju, upravljanje prometom na raskrižju, mimoilaženje, pretjecanje i obilaženje, zaustavljanje i parkiranje, promet na prijelazu ceste preko željezničke pruge, promet na autocesti, brzog cestu i cestu namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila, vožnja u koloni, vožnja u tunelu, vozila pod pratinjom i vozila s pravom prednosti prolaska.

Vožnja u naselju (gradu): pravila vožnje cestom s jednosmjernim prometom i cestom s više prometnih traka, prestrojavanje, izbor prometne trake, pravila vožnje kružnim tokom prometa.

Vožnja izvan naselja (grada): pravila vožnje cestom izvan naselja, održavanje potrebnog razmaka između vozila, pravila ponašanja tijekom pretjecanja, vožnja zavojima, vožnja na uzdužnom nagibu.

Vožnja u posebnim uvjetima: smanjena vidljivost, noć, vremenski uvjeti, kiša, magla, zimski uvjeti, ograničenje prometa.

Pravila ponašanja u slučaju prometne nesreće: dužnosti, postupak, sigurnosne mjere.

1.2. Posebni sadržaji za kategorije vozila AM, A1, A2 i A

Korištenje zaštitne opreme: rukavice, obuća, odjeća, zaštitna kaciga.

Uočljivost vozača vozila tih kategorija u odnosu na druge sudionike u prometu.

Čimbenici rizika vezani uz različite uvjete na cesti s dodatnom pozornošću na skliske dijelove kolnika (poklopci kanala za odvodnju, tramvajske tračnice, oznake na kolniku i sl.).

Vozila tih kategorija u funkciji sigurnosti cestovnog prometa, a posebno kočnice.

1.3. Posebni sadržaji vezani uz kategorije C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E, H

Propisi o radnom vremenu i obveznim odmorima mobilnih radnika, posade, vremena vožnje, prekidi vožnje, odmori vozača, odgovornost prijevoznika, izuzeća,

Tahografi, nadzorni uređaji, zapisni list,

Pravila koja se odnose na prijevoz tereta ili putnika,

Dokumenti vozila i prijevozna dokumentacija za domaći i međunarodni prijevoz tereta i putnika,

Čitanje autokarte, ceste, planiranje puta, korištenje navigacijskih sustava (nije obvezno)

Posebnosti vezane za konstrukciju i funkcioniranje motora i uređaja, zaštita protiv smrzavanja, uporaba i funkcioniranje kočionog sustava, sustava za reguliranje brzine te ABS, ARS, ESP sustava, tipovi, uporaba-funkcioniranje, glavni dijelovi, korištenje i svakodnevno održavanje sustava za spajanje vučnog i priključnog vozila,

Gume, konstrukcija, montaža, pravilna uporaba i održavanje, mjere prigodom skidanja i zamjene guma na vozilu,

Mjere koje treba poduzeti prilikom skidanja ili zamjene kotača,

Nosivost, masa, ukupna masa, najveća dopuštena masa vozila, osovinsko opterećenje,

Dimenzije vozila i ograničenja vidnog polja vezanog uz karakteristike vozila;

Sigurnosni čimbenici vezani za prijevoz tereta: izvanredni prijevoz, prijevoz opasnih tvari, prijevoz specijalnih tereta, označavanje vozila, oprema, kontrola tereta (utovar, slaganje, pričvršćivanje), različite vrste tereta (tekućine, tereti koji vise, životinje), utovar i istovar tereta i uporaba sredstava za utovar i opreme (za kategorije C, C+E, C1, C1+E,);

Odgovornost vozača u odnosu na prijem, prijevoz i isporuku tereta sukladno propisanim i dogovorenim uvjetima,

Način utvrđivanja kvarova na vozilu,

Preventivno održavanje vozila i nužni tekući popravci,

Odgovornost vozača vezana za prijevoz putnika: vrste prijevoza i autobusa (autobusi javnog prijevoza, turistički autobusi, autobusi posebnih dimenzija, ...), udobnost i sigurnost putnika, prijevoz djece, označavanje autobusa, nužne provjere prije kretanja, (samo za kategorije D1, D1+E, D i D+E).

Ponašanje u slučaju prometne nesreće, mjere koje treba poduzeti nakon nesreće, mjere prve pomoći, mjere u slučaju požara i sl.

2. Sadržaji iz nastavnog predmeta Upravljanje vozilom

2.1. Kategorije A1, A2, A i AM

1. Upoznavanje i priprema vozila.
2. Namještanje zaštitne opreme: rukavice, odjeća, obuća i zaštitna kaciga.
3. Dnevni preventivni tehnički pregled vozila.

A) Posebne radnje vozilom – sadržaji na prometnom vježbalištu

1. Skidanje vozila s njegovih nožica, postavljanje na nožice, pokretanje bez pomoći motora, hodajući uz vozilo.
2. Vožnja po pravcu i zaustavljanje.
3. Mijenjanje brzina, vožnja malom brzinom i zaustavljanje.
4. Slalom vožnja.

5. Vožnja po osmici.

6. Kočenje i zaustavljanje.

B) Sadržaji osposobljavanja na javnoj cesti – ponašanje u prometu

1. Uključivanje u promet i isključivanje iz prometa: utvrđivanje prometnih uvjeta, uporaba pokazivača smjera, kontrola vozila, izbor trenutka za uključivanje, propuštanje pješaka i vozila, zaustavljanje, mjere opreza, silazak s vozila, ostavljanje vozila.

2. Vožnja cestom: položaj vozila u prometnoj traci, izbor prometne trake, održavanje razmaka, kontrola vozila, mijenjanje brzina, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine kolničkim, prometnim i vremenskim uvjetima (kiša, noć, magla, ako postoji), mimoilaženje, propuštanje vozila pri mimoilaženju, praćenje uvjeta i odvijanja prometa.

3. Vožnja zavojima, kočenje prilagodba brzine vožnje.

4. Približavanje raskrižju, prestrojavanje, vožnja raskrižjem, skretanje ulijevo i udesno, izbor prometne trake, promjena prometnih traka, propuštanje vozila, odnos prema pješacima.

5. Postupanje prema znakovima u prometu.

6. Pretjecanje i obilaženje (ako je moguće): pravilnost postupka, provjera prometnih uvjeta, uporaba pokazivača smjera, prilagodba brzine vožnje.

7. Uključivanje na autocestu ili brzu cestu ili cestu namijenjenu za promet motornih vozila i isključivanje s tih cesta (ako postoji), korištenje trake za ubrzavanje i usporavanje.

8. Upravljanje vozilom prometnicama s posebnim karakteristikama (ako postoje): kružni tok prometa, prijelaz ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u razini, vožnja uz stajališta vozila javnog prijevoza putnika, vožnja u tunelu, vožnja uzbrdicama ili nizbrdicama.

9. Samostalna vožnja.

10. Ponašanje prema drugim sudionicima u prometu sukladno prometnim propisima i pravilima.

2.2. Kategorija B i B+E

1. Upoznavanje i priprema vozila.

2. Prilagodba sjedala, pravilan položaj za vožnju.

3. Prilagodba vozačkih ogledala, vezanje sigurnosnog pojasa, prilagodba naslona za glavu.

4. Dnevni preventivni tehnički pregled vozila.

5. Spajanje vučnog i priključnog vozila, kočionih i električnih spojeva (samo za kategoriju B+E).

6. Sposobnost čitanja autokarte, planiranje puta (itinerera), uporaba električnih sustava za navigaciju (nije obvezno).

A) Posebne radnje vozilom – sadržaji na prometnom vježbalištu

1. Vožnja po pravcu, mijenjanje brzina i zaustavljanje.
2. Vožnja unaprijed-unatrag po pravcu s promjenom smjera.
3. Okretanje vozila zbog promjene smjera (korištenjem vožnje unatrag i unaprijed).
4. Parkiranje vozila.
5. Kočenje i zaustavljanje.

B) Sadržaji osposobljavanja na javnoj cesti – ponašanje u prometu

1. Uključivanje u promet i isključivanje iz prometa: utvrđivanje prometnih uvjeta i uključivanje, uporaba pokazivača smjera, propuštanje pješaka i vozila, zaustavljanje, mjere opreza, ostavljanje vozila.
2. Polukružno okretanje, okretanje vozila s više postupaka, okretanje vozila zbog promjene smjera, parkiranje vozila (bočno, okomito ili koso, naprijed ili unatrag).
3. Postupanje prema znakovima u prometu.
4. Vožnja: položaj vozila u prometnoj traci, promjena prometne trake, održavanje razmaka, kontrola vozila, položaja tijela i ruku; mijenjanje brzina, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagodavanje brzine kolničkim, prometnim i vremenskim uvjetima (kiša, magla, snijeg, noć, ako postoje), mimoilaženje i propuštanje vozila, praćenje uvjeta i odvijanja prometa, samostalna vožnja (samostalno pronalaženje puta i odredišta), prepoznavanje opasnih situacija.
5. Vožnja zavojima, prilagodba brzine vožnje, kočenje.
6. Vožnja raskrižjem: približavanje, prestrojavanje, vožnja različitim vrstama raskrižja u odnosu na način uređenja odvijanja prometa, prilagođavanje brzine vožnje, uočavanje prometne situacije, izbor prometne trake, skretanje, odnos prema pješacima, propuštanje vozila.
7. Pretjecanje i obilaženje (ako je moguće): procjena mogućnosti i opasnosti, pravilnost postupka vožnja uz parkirana vozila, prilagodba brzine vožnje, postupak kada pretječe drugo vozilo.
8. Uključivanje na autocestu ili brzu cestu ili cestu namijenjenu za promet motornih vozila i isključivanje s tih cesta (ako postoji), pravilnost postupka, korištenje trake za ubrzavanje i usporavanje.
9. Vožnja u naselju (gradu) i izvan naselja (grada).
10. Vožnja prometnicama s posebnim karakteristikama (ako postoje): kružni tok prometa, prijelaz preko željezničke ili tramvajske pruge u razini, vožnja uz autobusna (tramvajska) stajališta, vožnja u tunelu, vožnja duljim uzbrdicama ili nizbrdicama.
11. Samostalna vožnja.
12. Ekovožnja, vožnja na ekološki osviješten i prihvatljiv način, provjera tlaka u gumama, vještina mijenjanja brzina, pravila ekovožnje.
13. Ponašanje prema drugim sudionicima u prometu sukladno prometnim propisima i pravilima.

2.3. Kategorija C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E

1. Upoznavanje i priprema vozila.
2. Prilagodba sjedala, pravilan položaj za vožnju.
3. Prilagodba vozačkih ogledala, vezanje sigurnosnim pojasmom, prilagodba naslona za glavu (ako je moguće).
4. Dnevni preventivni tehnički pregled vozila.
5. Provjera sustava pomoći pri kočenju, tlak zraka, spremnik za zrak, tekućine u vozilu (razinu ulja u motoru, tekućine za hlađenje, tekućine za pranje stakala); provjera i korištenje instrument ploče s instrumentima i uređajima, i provjera opreme vozila, provjera i postavljanje zapisnog lista u tahograf, rukovanje s nadzornim uređajem i pripadajućim karticama.
6. Provjera sigurnosnih čimbenika vezanih za utovar tereta, karoserija, cerade, vrata tovarnog prostora, mehanizam za utovar tereta (ako postoji), zaključavanja kabine (ako postoji), način utovara, osiguranje tereta (samo za kategorije C1, C, C1+E, C+E).
7. Provjera mehanizma spajanja vučnog i priključnog vozila, kočionih i električnih spojeva (samo za kategoriju C1+E, C+E, D1+E, D+E).
8. Sposobnost poduzimanja posebnih mjera zaštite vozila, kontrola karoserije, pomoćnih vrata, izlaza u slučaju opasnosti, oprema za prvu pomoć, aparati za gašenje požara i druga sigurnosna oprema (samo za kategoriju D1, D1+E, D, D+E).
9. Sposobnost čitanja autokarte planiranja puta (itinerera), uporaba elektroničkih sustava za navigaciju (nije obvezno).

A) Posebne radnje vozilom – sadržaji na prometnom vježbalištu

1. Spajanje i odvajanje vučnog i priključnog vozila.
2. Vožnja unaprijed-unatrag po pravcu s promjenom smjera.
3. Parkiranje vozila.

B) Sadržaji osposobljavanja na javnoj cesti – ponašanje u prometu

1. Uključivanje u promet i isključivanje iz prometa: utvrđivanje prometnih uvjeta i uključivanje, kontrola vozila, propuštanje pješaka i vozila, zaustavljanje, rad s tahografom i nadzornim uređajem, očitavanje podataka, izlazak iz vozila, odvajanje priključnog vozila, osiguranje vozila od pokretanja i ostavljanje vozila.
2. Postupanje prema znakovima u prometu.
3. Vožnja: položaj vozila u prometnoj traci, izbor i promjena prometne trake, održavanje razmaka, kontrola vozila, položaj tijela, rad upravljačem i mjenjačem, mijenjanje brzina, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine kolničkim, prometnim i vremenskim (kiša, magla, snijeg, noć, ako postoji) mimoilaženje, propuštanje vozila pri mimoilaženju, vožnja zavojima, praćenje uvjeta i odvijanja prometa, samostalna vožnja (samostalno pronalaženje puta i odredišta), prepoznavanje opasnih situacija.

4. Vožnja zavojima, prilagodba brzine vožnje, kočenje.
5. Vožnja na redovnoj liniji između dva mesta (gradski ili prigradski prijevoz): udobnost i sigurnost vožnje, (samo za kategorije D1, D1+E, D, D+E).
6. Polazak vozilom na uzbrdici (nizbrdici): polazak s pomoću ručne kočnice, ostavljanje vozila na nizbrdici (uzbrdici) i postavljanje klinastih podmetača.
7. Polukružno okretanje, okretanje vozila zbog promjene smjera.
8. Parkiranje vozila kako bi se omogućio siguran ulaz i izlaz putnika iz autobusa na autobusnom stajalištu ili kolodvoru (samo za kategorije D1, D1+E, D i D+E).
9. Vožnja raskrižjem: približavanje, prilagođavanje brzine, uočavanje prometne situacije, vožnja različitim tipovima raskrižja i načina upravljanja prometom, propuštanje vozila, skretanje, odnos prema drugim sudionicima.
10. Pretjecanje, obilaženje, mimoilaženje (ako je moguće): procjena mogućnosti i opasnosti, pravilnost, vožnja uz određenu zapreku, prilagođavanje brzine vožnje, postupak kada drugo vozilo pretječe.
11. Vožnja u naselju (gradu) i izvan naselja (grada).
12. Vožnja prometnicama s posebnim karakteristikama (ako postoje): kružni tok prometa, prijelaz preko željezničke ili tramvajske pruge u razini, vožnja uz autobusna (tramvajska) stajališta, vožnja u tunelu, vožnja duljim uzbrdicama ili nizbrdicama.
13. Ekovožnja, vožnja na ekološki osviješten i prihvativ način, provjera tlaka u gumama, vještina mijenjanja brzina, pravila ekovožnje.
14. Ponašanje prema drugim sudionicima u prometu sukladno prometnim propisima i pravilima.

2.4. Kategorija F i G

1. Upoznavanje i priprema vozila.
2. Prilagodba sjedala i vozačkih ogledala.
3. Dnevni preventivni tehnički pregled vozila.
4. Provjera sigurnosnih čimbenika u vezi s opterećenjem priključnog vozila,
5. karoserija, učvršćivanje tereta.

A) Posebne radnje vozilom – sadržaji na prometnom vježbalištu

1. Spajanje i odvajanje vučnog i priključnog vozila.
2. Vožnja unaprijed-unazad po pravcu i s promjenom smjera.
3. Parkiranje vozila.

B) Sadržaji osposobljavanja na javnoj cesti – ponašanje u prometu

1. Uključivanje u promet i isključivanje iz prometa: utvrđivanje prometnih uvjeta i uključivanje, uporaba pokazivača smjera, propuštanje pješaka i vozila, zaustavljanje, mjere opreza, ostavljanje vozila.
2. Polazak vozilom na uzbrdici (nizbrdici), uz korištenje pomoćne i radne kočnice.
3. Polukružno okretanje, okretanje vozila zbog promjene smjera, parkiranje.
4. Postupanje prema znakovima u promet.
5. Vožnja: položaj vozila u prometnoj traci, promjena prometne trake, održavanje razmaka, kontrola vozila, položaja tijela i ruku; mijenjanje brzina, ubrzavanje i usporavanje, kočenje i zaustavljanje, prilagođavanje brzine kolničkim, prometnim i vremenskim uvjetima (kiša, magla, snijeg, noć, ako postoji), mimoilaženje i propuštanje vozila, praćenje uvjeta i odvijanja prometa, samostalna vožnja (samostalno pronalaženje puta i odredišta), prepoznavanje opasnih situacija.
6. Vožnja zavojima, prilagodba brzine vožnje, kočenje.
7. Vožnja raskrižjem: približavanje, prestrojavanje, vožnja različitim vrstama raskrižja u odnosu na način uređenja odvijanja prometa, prilagođavanje brzine vožnje, uočavanje prometne situacije, izbor prometne trake, skretanje, odnos prema pješacima, propuštanje vozila.
8. Pretjecanje i obilaženje (ako je moguće): procjena mogućnosti i opasnosti, pravilnost postupka, vožnja uz parkirana vozila, prilagodba brzine vožnje, postupak kada pretječe drugo vozilo.
9. Uključivanje na autocestu ili brzu cestu ili cestu namijenjenu za promet motornih vozila i isključivanje s tih cesta (ako postoji), pravilnost postupka, korištenje trake za ubrzavanje i usporavanje.
10. Vožnja u naselju (gradu) i izvan naselja (grada).
11. Vožnja prometnicama s posebnim karakteristikama (ako postoji): kružni tok prometa, prijelaz preko željezničke ili tramvajske pruge u razini, vožnja uz autobusna (tramvajska) stajališta, vožnja u tunelu, vožnja duljim uzbrdicama ili nizbrdicama.
12. Eko vožnja, vožnja na ekološki osviješten i prihvatljiv način, provjera tlaka u gumama, vještina mijenjanja brzina, pravila ekovožnje.
13. Ponašanje prema drugim sudionicima u prometu sukladno prometnim propisima i pravilima.

3. Sadržaji iz nastavnog predmeta *Pružanje prve pomoći osobama ozlijedenim u prometnoj nesreći*

Sadržaji iz nastavnog predmeta *Pružanje prve pomoći osobama ozlijedenim u prometnoj nesreći* realizirat će se sukladno programu kojeg donosi ministar nadležan za zdravstvo.

Obrazac 1.

Obrazac 2.

Obrazac 3.

PRIVITAK 2.

Krovna ploča obostrano svjetleća ili od reflektirajuće folije.

Podloga – reflektirajuća žuta folija.

Natpis »autoškola« – obična folija crne boje.

Oznaka L – podloga reflektirajuća, plava, slovo L reflektirajuće bijelo.

Tekstualni sadržaj treba biti napisan fontom Arial Black, odgovarajuće veličine kako bi stao u zadani omjer.

Krovna ploča mora biti postavljena na stražnjoj polovini krova vozila.

Krovna ploča mora biti vidljiva cijelom površinom s prednje i stražnje strane vozila, tj. okomito postavljena na površinu krova vozila (ne smije biti zakošena kada je vozilo zaustavljen).

PRIVITAK 3.

Bočne oznake autoškola – magnetne ili samoljepljive (bez dodatnih reklama i ukrasnih obruba).
Podloga – obična žuta folija, slova obična crna folija

Telefonski broj.

Naziv autoškole u crnoj boji bez logotipa.

Tekstualni sadržaj treba biti napisan fontom Arial Black, odgovarajuće veličine kako bi stao u zadani omjer.

PRIVITAK 4.

Oznaka L za motocikl identična je izgledom i dimenzijama oznaci L na krovnoj ploči vozila.

Podloga – reflektirajuća plava folija.

Slovo L – reflektirajuća bijela folija.

Na motocikl mora biti postavljena tako da je vidljiva u cijelosti.

Oznaku L valja izvesti kao grafički oblik, a ne pisati zasebnim fontom.

